

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. ...

din ...-...-2024

cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare

În temeiul art. 2 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art. 34) și al art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126–130, art. 627), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia de analiză a impactului de reglementare (se anexează).
2. Autoritățile administrației publice centrale vor crea grupuri din lucru permanente, cu participarea persoanelor din cadrul subdiviziunilor, care vor fi responsabile de monitorizarea procesului de efectuare a analizelor impactului de reglementare și verificarea calității acestora, înainte de procesul de avizare.
3. Cancelaria de Stat:
  - 1) va monitoriza realizarea analizei impactului de reglementare;
  - 2) va acorda asistența metodologică necesară ministerelor și altor autorități administrative centrale în vederea realizării analizei impactului de reglementare, cu suportul Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare;
  - 3) va monitoriza publicarea anunțului privind inițiativa de elaborare a actului normativ și rezultatele activității de documentare sau a notei de fundamentare, dacă o astfel de activitate a fost desfășurată în prealabil.
  - 4) va acorda asistența logistică necesară pentru activitatea Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare.
4. Cancelaria de Stat va asigura conducerea Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător și va acorda asistența logistică necesară pentru ședințele acestuia, inclusiv va asigura publicarea pe pagina sa web oficială a ordinii de zi a ședințelor,.
5. Ministerele examinează/avizează notele de fundamentare în limitele domeniilor de competență, inclusiv tipurile de impact care țin de domeniile sale de competență.
6. Prevederile din prezenta hotărâre constituie baza metodologică pentru autorii proiectelor de acte normative pentru care legea prevede elaborarea analizei impactului de reglementare, precum și vor fi utilizate la examinarea/avizarea notelor de fundamentare.
7. La efectuarea analizei impactului de reglementare, nota de fundamentare va fi elaborată conform prevederilor Metodologiei din prezenta hotărâre.

8. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 22–23, art. 30).

9. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 05.07.2024.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Aprobată
prin Hotărârea Guvernului nr.../2024

METODOLOGIA de analiză a impactului de reglementare

1. Metodologia de analiză a impactului de reglementare (în continuare – *Metodologie*) este elaborată în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, aliniată la cerințele stabilite la nivelul instituțiilor Uniunii Europene pentru documentele de analiză a impactului prin „Ghidul reglementării mai bune” al Comisiei Uniunii Europene, SWD (2021) 305 final, din 3 noiembrie 2021.

2. Prezenta Metodologie stabilește modalitatea de realizare a analizei impactului de reglementare a inițiativei de elaborare a actului normativ, conform cerințelor de conținut al notei de fundamentare prevăzute în Legea nr. 100/2017. Rezultatele analizei impactului de reglementare sunt expuse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ.

3. Analiza impactului de reglementare nu se efectuează pentru:

1) proiectele documentelor de politici și de planificare;
2) proiectele privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale;

3) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și proiectele de modificare a acestora, precum și pentru rapoartele privind executarea acestor bugete.

4. În cazul proiectelor actelor normative care constituie inițiativă legislativă a Președintelui Republicii Moldova, a deputaților în Parlament, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și în cazul proiectelor actelor normative elaborate de autoritățile administrației publice locale, nota de fundamentare conține informații privind efectele soluțiilor propuse asupra societății, economiei și bugetului public național sau, după caz, bugetului public local.

5. Analiza impactului de reglementare este un proces prin care se determină necesitatea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ și se identifică cea mai eficientă soluție, în baza analizei problemelor, pentru stabilirea obiectivelor, identificarea soluțiilor alternative și evaluarea costurilor și beneficiilor. Efectuarea Analizei impactului de reglementare are inclusiv scopul de asigurare a principiului transparenței decizionale și respectării intereselor societății și drepturilor și libertăților ocrotite de lege, precum și asigurarea corespunderii actului normativ principiilor activității de legiferare. În baza analizei impactului de reglementare se demonstrează oportunitatea și proporționalitatea intervenției propuse de către autoritatea publică. Rezultatele analizei impactului de reglementare sunt descrise în nota de fundamentare.

6. Nota de fundamentare, care integrează rezultatele analizei impactului de reglementare, poate fi întocmită anterior elaborării proiectului actului normativ și ulterior însoțește proiectul de act normativ pe întreg parcursul circulației lui, până la aprobarea sau adoptarea finală de către autoritatea responsabilă, fiind revizuită la diferite etape, după caz.

7. Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, cu excepția reglementărilor care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc nivelul minim de armonizare stabilit de acesta, analiza impactului de reglementare se elaborează în formă simplificată, accentul prioritar fiind pus pe evaluarea situației curente, identificarea nivelului de pregătire a tuturor părților interesate (economică, socială, normativă etc.), evidențierea necesităților și estimarea costurilor pentru transpunerea și implementarea cadrului normativ european, după cum este prevăzut în cerințele din capitolul IV.

II. STANDARDELE DE CALITATE PENTRU ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

8. Actele normative sânt fundamentate prin analiza impactului de reglementare acestora pentru a stabili necesitatea sau lipsa necesității intervenției statului în vederea soluționării unor probleme și identificării celei mai bune soluții pentru probleme, astfel fiind asigurată o calitate mai bună a acestora, caracterizată prin atingerea obiectivelor urmărite de stat, realizarea beneficiilor care justifică costurile intervenției statului, asigurarea celui mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

La identificarea și formularea opțiunilor în cadrul analizei impactului de reglementare se tine cont de limitările și cerințele din prevederile constituționale, principiile de legiferare, prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

9. La efectuarea analizei impactului de reglementare și expunerea acesteia în nota de fundamentare se respectă următoarele rigori:

1) fundamentarea analizei – analiza necesită a fi expusă complet și argumentat. Orice concluzie formulată în cadrul analizei necesită a fi argumentată în baza datelor disponibile sau, în cazurile când acestea lipsesc, în baza presupunerilor clare și logice, care sunt explicate;

2) trasabilitatea și veridicitatea informației utilizate – informația utilizată în cadrul analizei impactului de reglementare trebuie să fie veridică și certă (fiind prioritare sursele oficiale cu date statistice). Odată cu expunerea informației, pentru a asigura trasabilitatea acesteia, este obligatorie indicarea sursei de obținere și, după caz, a autorului acesteia;

3) prioritatea datelor cuantificate – datele utilizate în cadrul argumentării și expunerii vor fi, după posibilitate, prezentate în mod cuantificat în unități ce pot fi supuse comparațiilor, raportate, după caz, la aceeași perioadă de timp. În cazul în care există mai multe tipuri de informație, prioritate vor avea datele care sânt sau pot fi cuantificate;

4) forma standardizată de expunere – rezultatele analizei impactului de reglementare trebuie să fie expuse în nota de fundamentare în forma și modul stabilit de Legea nr.100/2017 și prezenta Metodologie, în ceea ce ține atât de structura documentului, consecutivitatea compartimentelor, cât și de conținutul fiecărui compartiment, care trebuie să se raporteze în mod logic la locul și rolul acestuia în cadrul documentului și să corespundă denumirii compartimentului;

5) coerența expunerii – informația expusă în compartimentele notei de fundamentare trebuie să fie corelată cu scopul documentului propriu-zis, prezentată coerent de la un compartiment la altul, așa încât cea mai bună opțiune identificată să se încadreze perfect în obiectivul/scopul stabilit, care la rândul său va reieși logic din problemele definite și va ținti cauzele acestor probleme;

6) proporționalitatea efortului – nivelul de complexitate și de profunzime a expunerii analizei impactului de reglementare va fi raportat la complexitatea problemelor abordate, îngrijorările și solicitările părților interesate, manifestate prin demersuri și consultări. Astfel, intervențiile cu impacturi potențiale mai mari, care vin să soluționeze probleme vaste și complexe, vor necesita o analiză aprofundată, cu expunere mai detaliată, și viceversa.

III. PROCESUL ANALIZEI IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

10. Procesul analizei impactului are următoarele etape:

1) identificarea problemei și luarea deciziei de a iniția procesul de analiză a impactului de reglementare. Prima etapă a procesului de analiză este identificarea și descrierea problemei, care poate justifica intervenția statului prin reglementare. Autoritatea administrației publice abilitată să inițieze elaborarea unui proiect de act normativ este responsabilă pentru respectarea prevederilor prezentei Metodologii;

2) efectuarea analizei impactului de reglementare și elaborarea notei de fundamentare. Anterior elaborării proiectului de act normativ sau concomitent cu elaborarea acestuia, autoritatea administrației publice întocmește nota de fundamentare, care reflectă analiza impactului de reglementare, conform prevederilor prezentei Metodologii. Nota de fundamentare se publică concomitent cu anunțul de inițiere a proiectului, în cazul în care analiza impactului de reglementare a fost efectuată anterior elaborării proiectului de act normativ.

3) avizarea și consultarea publică a notei de fundamentare și a proiectului de act normativ. Nota de fundamentare, care conține rezultatele analizei impactului de reglementare se supune examinării/avizării împreună cu proiectul de act normativ în modul stabilit. Ministerele examinează nota de fundamentare în limitele domeniilor de competență, inclusiv tipurile de impact care țin de domeniile sale de competență și își expun opinia asupra acesteia în avizul la proiect. În cazul proiectelor care conțin norme de reglementarea a activității de întreprinzător nota de fundamentare se avizează și de către Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător avizează nota de fundamentare pentru a constata corespunderea cu cerințele prezentei Metodologii și avizează proiectul de act normativ pentru a constata corespunderea cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător prevăzute de legislație și corelația cu rezultatele analizei impactului de reglementare expuse în nota de fundamentare. La solicitarea autorului, nota de fundamentare poate fi consultată în prealabil de către Grupul de lucru.

4) Conținutul notei de fundamentare și, după caz, a proiectului se ajustează în corespundere cu rezultatele avizării, expertizării și consultării publice, asigurând corelarea între aceste documente.

IV. CONȚINUTUL ANALIZEI IMPACTULUI DE REGLEMENTARE

11. Analiza impactului de reglementare se elaborează și se integrează în nota de fundamentare, conform formularului aprobat prin Legea nr. 100/2017, fiind completat în corespundere cu cerințele din prezenta Metodologie.

12. Instrucțiunile de efectuare a analizei impactului de reglementare și completare a formularului notei de fundamentare sunt prevăzute în anexa nr. 1 la Metodologie.

13. Nota de fundamentare, în cazul efectuării impactului de reglementare, se completează conform formularului din anexa nr. 2 la Metodologie.

Instrucțiunile de efectuare a analizei impactului de reglementare și completare a formularului notei de fundamentare

Instrucțiunile de completare a notei de fundamentare, în cazul efectuării analizei impactului de reglementare, sunt prevăzute conform compartimentelor notei.

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

În cazul în care nota de fundamentare este elaborată înainte de elaborarea proiectului actului normativ, în denumirea notei, după cuvintele “la proiectul”, în locul titlului proiectului de act normativ sunt indicate denumirea domeniului de intervenție sau obiectivele acesteia, cu completarea informației despre autorul și participanții la efectuarea analizei impactului de reglementare.

Se indică denumirea autorității/autorităților publice care a/au elaborat proiectul actului normativ. În cazul în care proiectul actului normativ constituie inițiativă legislativă a unui deputat sau a unui grup de deputați, se indică numele acestuia/acestora.

În acest compartiment se includ și informațiile privind autoritățile administrative din subordine care au fost consultate sau care au participat nemijlocit la elaborarea proiectului.

Dacă pentru elaborarea proiectului actului normativ a fost constituit un grup de lucru, se indică numărul și data documentului prin care s-a constituit grupul de lucru respectiv.

În cazul antrenării unor experți se indică informația despre aceștia, inclusiv despre organizația care i-a delegat sau implicat.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Se menționează cadrul legal care stă la baza elaborării proiectului actului normativ și al analizei impactului de reglementare, sau se indică sursa acestora (documentul de politici, actul normativ de nivel superior, hotărârea Curții Constituționale, hotărârea Curții de Conturi, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, tratatul internațional, legislația UE care prevede intervenția sau din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ).

La efectuarea analizei impactului de reglementare în cazul proiectului actului normativ elaborat din proprie inițiativă pentru soluționarea unor deficiențe sau lacune legislative ori care rezultă din petițiile cetățenilor sau demersurile autorităților publice, se face mențiunea respectivă.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Se descrie situația curentă în domeniu în care se propune intervenția și principalele probleme care se propun a fi soluționate prin intermediul intervenției (proiectului actului normativ), fiind explicat raționamentul intervenției. Se prezintă rezultatele activității de documentare, inclusiv concluziile lucrărilor științifice, studiilor, rapoartelor, recomandărilor internaționale și altor materiale care au fost luate în considerare la definirea problemei. Sursele de informație se prezintă în notele de subsol, cu reflectarea acestora, după caz, prin link sau hyperlink.

Se descriu documentele de politici și cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și se identifică carențele prevederilor normative în vigoare. Se enumeră actele normative și aspectele insuficient reglementate, nereglementate sau care urmează a fi abrogate.

În procesul elaborării analizei impactului de reglementare se descriu cele mai evidente părți interesate care sunt afectate semnificativ de probleme și cele care participă semnificativ la apariția acestora. Părțile interesate sunt identificate din cadrul următoarelor categorii:

- autorități și/sau instituții publice;
- asociații de afaceri și/sau profesionale;
- organizații non-guvernamentale;
- anumite grupuri de întreprinderi/antreprenori (după sector economic, mărime, locul de activitate, alte caracteristici, după caz);
- anumite grupuri de cetățeni (după vârstă, regiune, venit, gen, dezabilitate, calitatea de consumatori, domeniu de activitate sau ocupare/muncă, alte caracteristici, după caz);
- alte entități/organizații.

Pentru părțile interesate (grupurile identificate) se prezintă următoarele informații, după caz:

- descrierea părților interesate/grupurilor,
- numărul entităților/persoanelor din această categorie, precum și ponderea sau numărul celor afectați sau care contribuie,
- numărul angajaților, după caz,
- alte informații identificate și considerate relevante pentru analiză.

Se prezintă problema sau problemele și principalele cauzele ale acesteia/acestora (cauzele nu pot fi definite ca lipsa intervenției sau lipsa reglementării).

Mărimea (dimensiunea) problemei/problemelor și cauzelor acestora se prezintă preponderent în mod cuantificat, exprimate în unități de măsură conexe cu cele din obiective și impacturile opțiunilor analizate.

Definirea problemei este la fel de importantă și în cazul în care elaborarea actelor normative este prevăzută de acte normative superioare și documente de politici. În aceste cazuri, definirea problemei ține de înțelegerea mai bună a situației pe care își propune să o îmbunătățească statul prin implementarea actelor normative propuse.

În privința cadrului normativ în vigoare, se expun normele și/sau lacunele normative care contribuie la existența problemelor identificate. Totodată lipsa cadrului normativ sau insuficiența reglementării nu poate fi identificată ca și problemă în sine sau cauză a acesteia, acestea fiind doar potențiale intervenții pentru a soluționa problema.

Se descrie cum a evoluat problema și cum va evolua în viitor fără o intervenție. Evoluția descrisă aici se mai numește scenariul de bază sau opțiunea „a nu face nimic”.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE se menționează problemele reflectate în analiza de impact elaborată de instituțiile UE și/sau la problema enunțată în preambulul actului UE, adaptate specificului național. Obligatoriu se examinează situația curentă națională în raport cu persoanele, fenomenele sociale, procesele economice vizate de reglementarea UE. În cadrul examinării și descrierii situației curente, în baza informațiilor concludente, se va stabili nivelul de pregătire și conformare la cerințele din cadrul normativ UE care urmează a fi transpus.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Se prezintă obiectivele generale, legate de problemele abordate și obiectivele specifice legate de cauzele problemei/problemelor, fiind formulate ca schimbarea ce se urmărește a situației de fapt în evoluția proceselor (obiectivele nu se stabilesc ca necesitatea de a întreprinde acțiuni sau ca necesitatea aprobării unei reglementări).

Obiectivele trebuie să fie măsurabile, realiste, expuse cuantificat și fixate în timp.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE la obiective se indică pe scurt schimbarea ce se urmărește în evoluția situației/problemei în viitor odată cu transpunerea și implementarea cadrului normativ UE.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se descriu principalele prevederi din proiectul actului normativ, fiind menționat dacă sunt elementele noi sau modificări, precum și se indică obiectivele specifice și cauzele problemei descrise în alte compartimente, pe care acestea le țintesc.

Se explică prevederile principale ale proiectului, cu impact potențial major, fiind evidențiate elementele noi, astfel încât să fie posibilă identificarea sensului normei juridice și a voinței autorului.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE se descriu cele mai importante prevederi noi cu explicarea succintă dacă și cum acestea diferă de cadrul normativ în vigoare. Totodată se descriu separat prevederile care nu sunt prevăzute de actul juridic al UE.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cazul analizei problemelor complexe, conform principiului proporționalității prevăzut la pct. 9 din prezenta Metodologie, sau în cazul în care sînt identificate riscuri relevante care pot cauza eșecul opțiunii recomandate, se identifică cel puțin o opțiune alternativă pentru opțiunea recomandată și opțiunea „a nu face nimic”.

Se identifică opțiunea/opțiunile alternative și riscurile lipsei de intervenție. La selectarea opțiunii/opțiunilor alternative se descriu cele mai realiste opțiuni care ar putea să soluționeze problema pentru atingerea obiectivelor, inclusiv riscurile de nereglementare (de ex: campanii de informare și educare, înțelegeri cu subiecții afectați de problema identificată, stimulente economice, soluții de implementare mai bună a legislației existente etc.).

Se descriu principalele prevederi/acțiuni din opțiunile alternative și se indică obiectivele specifice și cauzele problemei pe care acestea le țintesc.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE, pot fi examinate în calitate de opțiuni alternative, diferite măsuri tranzitorii și perioade de intrare în vigoare și/sau soluții și mecanisme de implementare în situațiile în care cadrul normativ UE nu

stabilește mecanisme certe de implementare și acestea necesită să fie identificate și dezvoltate la nivel național.

4. Analiza impactului de reglementare

În funcție de obiectul de reglementare al opțiunii preferate (proiectului actului normativ) se descriu impacturile corespunzătoare majore, directe și indirecte, pe termen lung și scurt, ca schimbări față de situația în care nu se adoptă actul normativ propus, care se mai numește opțiunea “a nu face nimic”, și se formulează concluzii.

Impacturile sunt descrise pentru soluția preferată și alte opțiuni alternative, dacă au fost examinate.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Se descrie impactul major asupra sectorului public sau se explică motivul de ce nu a fost analizat.

Se indică impacturile structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice și se descriu, după caz, acțiunile de reformă structurală sau instituțională preconizate, argumentarea necesității acestora, încadrarea în sistemul instituțional existent din punctul de vedere al funcțiilor și competențelor atribuite, respectiv modificările aduse acestuia, precum și efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung. Aceste impacturi reprezintă potențiale efecte asupra funcționalității administrației publice în implementarea politicilor publice și cadrului normativ, atât cel existent, cât și cel din opțiunea propusă. Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se indică în mod separat necesitățile de reformă și restructurări instituționale cu estimarea cheltuielilor aferente, necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ care se transpune.

Impacturile asupra sectorului public sunt expuse conform următorului format:

- descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major;
- Modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- crearea, lichidarea sau comasarea autorităților și instituțiilor publice,
- măsura în care se modifică competențele sau modalitatea de activitate în anumite domenii publice,
- măsura în care se modifică capacitățile de gestionare a anumitor domenii publice,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Moldova face parte.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse și, după caz, cu prezentarea informațiilor privind veniturile generate/ratate în baza noilor reglementări.

La argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ se va ține cont de resursele financiare stabilite în bugetele anuale sau în cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă costurile menționate supra.

Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se prezintă suma cheltuielilor estimate necesare pentru punerea în aplicare a cadrului normativ UE care urmează a fi transpus, în special cheltuielile necesare pentru reforme instituționale și structurale în domeniul public și cheltuielile necesare pentru diminuarea impacturilor negative asupra societății (mediului de afaceri și cetățenilor, economiei și sistemului financiar, mediului înconjurător etc.). Se indică în mod separat dacă și în ce măsură aceste cheltuieli au acoperirea financiară necesară, cu stabilirea surselor de plată. Dacă transpunerea cadrului normativ UE va duce la reducerea unor cheltuieli, acestea se estimează și se prezintă ca și beneficii viitoare (în baza economiilor obținute).

În estimarea impactului financiar și argumentarea costurilor estimative se va ține cont de cadrul metodologic în domeniul finanțelor publice elaborat de Ministerul Finanțelor.

Sumarul estimărilor impactului financiar vor fi expuse în prin fișa financiară, prevăzută în formularul notei de fundamentare.

Rezultatele estimării impacturilor se prezintă conform următorului format:

- descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi sub formă de costuri, economii sau venituri bugetare adiționale sau ratate;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă posibil;
- după caz, menționarea surselor de finanțare a costurilor.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Se descrie impactul major asupra sectorului privat, după grupuri relevante, precum genuri de activități economice, mărimea afacerii, amplasamentul regional și alte caracteristici, sau se explică motivul de ce nu a fost analizat acest impact.

Impacturile sunt analizate pentru opțiunea preferată (proiectul actului normativ) și opțiunile alternative, dacă au fost examinate.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE se expun și se estimează costurile de conformare cu noile cerințe, în conformitate cu nivelul de pregătire al părților afectate, identificat în evaluarea situației curente. Dacă se constată lipsa costurilor de conformare, se argumentează din ce cauză și cum s-a ajuns la o astfel de concluzie.

Se identifică și, dacă este posibil, se estimează cele mai evidente impacturi pozitive (beneficii) asupra sectorului privat în urma transunerii cadrului normativ UE.

4.3.1. Costurile de conformare

Pentru opțiunea preferată și cele alternative, dacă au fost examinate, sunt analizate următoarele costuri de conformare: costurile de conformare sub formă de plăți, costurile de conformare substanțiale și costurile de conformare administrative, conform formatului propus mai jos.

Dacă nu au fost examinate costurile respective, se explică motivul.

La oricare categorie de costuri de conformare se estimează cât creșterea acestora (ca și cheltuieli suplimentare pe viitor, raportat la cele din prezent), atât și scăderea costurilor de conformare (ca și economii/beneficii) dacă proiectul propune simplificarea unor procese sau cerințe existente.

Costurile de conformare sub formă de plăți, includ noi plăți sau schimbări ale plăților existente care vor apărea în rezultatul opțiunii propuse, printre care pot fi: impozite, taxe, tarife, plăți pentru documente și servicii, alte plăți. Analiza se efectuează conform următorului format pentru opțiunea preferată și opțiunile alternative, dacă acestea au fost analizate:

- descrierea succintă a costurilor de conformare sub formă de plăți și mențiunea dacă se introduc ca noi sau se schimbă valoarea celor existente;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența achitării plăților, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- mărimea fiecărei plăți noi sau mărimea schimbărilor în fiecare plată existentă. Mărimea este prezentată pentru entitatea/persoana tipică pentru fiecare categorie de entități/persoane, dacă e cazul;

- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestora, cu indicarea sursei;

- frecvența plăților per entitate/persoană (numărul de plăți pe an sau la câți ani se face o plată) și determinarea numărul total aproximativ de plăți care vor fi efectuate anual;

- estimarea costurilor de conformare anuale legate de plăți (mărimea plăților noi sau mărimea schimbării plăților existente înmulțite la numărul total de plăți efectuate anual). În cazul în care se propune micșorarea valorii plăților sau eliminarea plăților, se estimează economiile de la scutirea de plăți.

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

Costurile de conformare substanțiale, sunt costuri majore suportate de entitățile/persoanele pentru a se conforma cu cerințele propuse prin reglementare. Aceste costuri țin, printre altele, de necesitatea de a:

- procura/construi sau schimba bunuri imobile, mijloace de transport, echipamente, utilaje, instalații, mobilier, alte obiecte similare,

- angajarea personalului suplimentar sau schimbarea personalului existent,

- procurarea serviciilor adiționale, de consultanță, suport juridic, audit și contabilitate, suport tehnic și alte servicii similare,

- schimbarea materiei prime,

- schimbarea consumului de servicii de utilități publice (apă-canalizare, electricitate, gaze naturale, încălzire/climatizare, comunicații etc.)

- procurarea sau schimbarea sistemelor informaționale,

- alte costuri legate de schimbările necesare în activitatea economică, condiționată de cerințele obligatorii propuse.

Analiza se efectuează conform următorului format:

- descrierea succintă a cerințelor propuse, care urmează să cauzeze costuri de conformare substanțiale;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- descrierea costurilor de conformare substanțiale, care ar putea să fie cauzate de cerințele propuse, ca schimbări față de situația fără introducerea cerințelor (legate de schimbările în activitatea economică obișnuită/existentă la moment);

- valoarea costurilor de conformare substanțiale pentru entitatea/persoana tipică pentru fiecare categorie de entități/persoane, dacă e cazul. Pentru costurile continue (ex. remunerarea personalului adițional) este prezentată valoarea anuală;

- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestor și numărul entităților/persoanelor din fiecare categorie, care urmează să suporte costurile respective (cei care nu sunt conformi la moment), cu indicarea surselor de date;

- Estimarea costurilor de conformare substanțiale anuale (mărimea costurilor înmulțite la numărul de entități/persoane care urmează să se conformeze). În calcule sunt folosite costurile continue (ex. remunerarea pentru personalul adițional) pentru un an și costurile de o singură dată, chiar dacă acestea au loc pe parcursul unei perioade mai mari de un an (ex. construcția unor încăperi de producere noi).

În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele:

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

Costurile de conformare administrative sunt costuri legate de cerințe de oferire a informațiilor și verificare a conformării cu anumite cerințe, printre care:

- păstrarea și prelucrarea informațiilor,
- prezentarea rapoartelor și dărilor de seamă,
- perfectarea documentelor obligatorii,
- examinări medicale și verificări ale personalului,
- obținerea actelor permissive și altor documente obligatorii,
- interacțiunea cu organele de control și alte instituții publice,
- efectuarea testelor de laborator și de alt gen,
- alte cerințe similare.

Analiza se efectuează conform următorului format:

- descrierea succintă a cerințelor care urmează să cauzeze costuri de conformare administrative;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM-2) și indicarea amplasamentului regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- descrierea efortului mediu de om-ore din partea personalului necesare pentru conformarea cu cerințele propuse și indicarea costului per om-oră, sub formă de salariu mediu pe oră cu includerea contribuțiilor sociale achitate de angajator;

- descrierea cheltuielilor legate de conformarea cu cerințele propuse, cu excepția remunerației efortului de om-ore menționat mai sus (ex. costul testelor de laborator, servicii externe de audit/contabilitate/consultanță). Prezentarea valorii medii/aproximative pentru fiecare din aceste cheltuieli;

- numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestor și numărul entităților/persoanelor din fiecare categorie, care urmează să suporte costurile respective (cei care nu sunt conformi la moment), cu indicarea surselor de date;

- frecvența conformării cu cerințele de oferire a informațiilor și verificare a conformării cu anumite cerințe (numărul pe an sau la câți ani se face) și determinarea numărului aproximativ anual, ținând cont de cei care urmează să se conformeze;

- estimarea costurilor de conformare administrative în felul următor:

- determinarea costurilor pe unitate/persoană: numărul de om-ore înmulțit la costul pe oră mărimea plus, la care se adună alte cheltuieli nelegate de efortul în om-ore,

- determinarea costurilor totale: costul pe unitate/persoană înmulțit la numărul aproximativ anual de conformări.

În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele:

La estimarea costurilor de conformare administrative se va ține cont de Metodologia de estimare a costurilor administrative prin aplicarea Modelului Costului Standard, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 307/2016.

Se explică pentru opțiunea preferată (proiectul de act normativ), cum a fost asigurat cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

4.3.2. Impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari

Disproporționalitatea impacturilor după mărimea întreprinderii se determină sub formă de costuri de conformare (costuri sub formă de plăți, costuri substanțiale și costuri administrative) pe angajat și/sau pe unitate de venituri, precum și sub formă de impacturi asupra concurenței, determinându-se dacă anumite categorii de IMM ar putea să nu facă față cerințelor în comparație cu categoriile de întreprinderi mai mari.

Impacturile asupra IMM-urilor sunt analizate în cazul în care anumite categorii de IMM-uri ar putea fi afectate semnificativ de disproporționat.

Analiza se prezintă conform următorului format:

- descrierea categoriilor de întreprinderi care cad sub incidența cerințelor, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentul regional și alte caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- determinarea ponderii și numărului întreprinderilor active, precum și a numărului mediu de angajați și, dacă posibil, valorii medii a veniturilor anuale, conform următoarelor categorii de întreprinderi, după cum sunt definite în legislație: micro, mici, medii, mari;

- estimarea costurilor medii anuale de conformare care vor fi cauzate pe întreprindere (după cum este prevăzut în secțiunea corespunzătoare), după mărimea acestora sau mențiunea că acestea vor fi la fel indiferent de mărime;

- estimarea costurilor totale anuale de conformare pentru fiecare categorie de întreprinderi (micro, mici, medii, mari), dacă e cazul;

- estimarea costurilor de conformare pe angajat și, dacă posibil, pe o unitate de venit anual (ex. pe 1 leu, 1000 lei, 100000 lei etc.);

- estimarea în ce măsură cerințele propuse vor face imposibilă activitatea unor categorii de întreprinderi, conform mărimii acestora, sau a unei ponderi mari de întreprinderi din aceste categorii. Se face în special în baza mărimii costurilor de conformare și impacturilor asupra concurenței identificate în secțiunile corespunzătoare.

Se menționează ce potențialele soluții de atenuare a impacturilor negative și disproporționale au fost incluse în opțiunea propusă, printre care ar putea fi:

- scutiri totale sau parțiale pentru anumite categorii de întreprinderi, conform mărimii acestora;
  - scutiri temporare (perioade de tranziție mai îndelungate) pentru întreprinderi mai mici, în comparație cu întreprinderile mai mari;
  - cuantumul plăților obligatorii mai mici pentru întreprinderile mai mici sau suport financiar pentru conformare;
  - cerințe simplificate pentru întreprinderile mai mici;
  - alte soluții pentru IMM-uri.
- În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra IMM-urilor, se explică motivul.

4.3.3. Impacturile asupra concurenței

Se identifică impacturile asupra concurenței, în baza următoarelor criterii de impact:

- a) impacturi legate de limitarea numărului sau categoriilor de întreprinderi, dacă prevederile actului normativ:
  - acordă “drepturi exclusive” unor întreprinderi de a furniza bunuri sau servicii;
  - stabilește un regim de licențiere, autorizare ca cerință de funcționare;
  - limitează în alte moduri capacitatea anumitor tipuri de întreprinderi de a furniza un bun sau un serviciu;
  - crește în mod semnificativ costurile intrării sau ieșirii de pe piață (din activitate) pentru întreprinderi;
  - creează bariere geografice în calea capacității întreprinderilor de a furniza bunuri sau servicii sau de a investi capital;
- b) impacturi legate de limitarea capacității întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:
  - limitează capacitatea întreprinderilor de a stabili prețurile pentru bunurile sau serviciile lor;
  - limitează libertatea întreprinderilor de a-și promova sau de a-și comercializa bunurile sau serviciile;
  - stabilește standarde de calitate și cerințe față de produse care oferă un avantaj pentru unele întreprinderi față de altele, care sunt peste nivelul pe care unii clienți bine informați l-ar alege;
  - crește în mod semnificativ costurile de producție pentru unele întreprinderi în raport cu altele;
- c) impacturi legate de reducerea motivației întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:
  - creează un regim de auto-reglementare sau de co-reglementare, care riscă să ducă la acțiuni de coordonare sau creare a barierelor ridicate de intrare pe piață (în activitatea economică) de către asociațiile sectoriale;
  - solicită sau încurajează publicarea de informații privind nivelurile de producție, prețurile, vânzările sau structurile de cost ale întreprinderilor, care ar putea permite un control mai bun din partea cartelurilor și ar permite pedepsirea membrilor cartelurilor în cazul în care oferă consumatorilor condiții mai bune decât cele convenite;
  - scutește activitatea unui anumit sector economic sau a unui anumit grup de întreprinderi de la aplicarea legislației generale în materie de concurență;
- d) impacturi legate de limitarea alegerii și a informației disponibile pentru clienți, dacă prevederile actului normativ:
  - limitează capacitatea consumatorilor de a decide de la ce întreprindere să cumpere;

- reduce mobilitatea consumatorilor între întreprinderile care furnizează bunuri sau servicii prin creșterea costurilor de schimbare a întreprinderilor;

- permite întreprinderilor să deruteze clienții cu informații înșelătoare, neclare sau schimbătoare, care îi împiedică să facă cumpărături în mod eficient.

Se estimează impacturile identificate asupra concurenței, conform următorului format:

- descrierea prevederilor care se încadrează în categoriile de impact asupra concurenței, fiind menționat dacă impactul va fi unul pozitiv sau negativ asupra concurenței;

- descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor, inclusiv, dacă e cazul, indicarea genurilor activităților economice după cum sunt prevăzute de Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei (CAEM) și indicarea amplasamentului regional și a altor caracteristici, dacă vor fi afectate mai mult;

- determinarea numărului întreprinderilor active, precum și a numărului angajaților și, dacă posibil, valorii veniturilor anuale acestor întreprinderi, precum și determinarea ponderii întreprinderilor care nu sunt conforme la moment cu prevederile propuse;

- concluzii cu privire la impactul asupra concurenței, dacă posibil și indicarea mărimii efectului potențial asupra prețurilor produselor din activitatea economică afectată, din lista prețurilor sugerată de ghidurile OECD (OECD Competition Assessment Toolkit).

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra concurenței, se explică motivul.

4.3.4. Alte impacturi asupra sectorului privat

Sunt luate în considerare o varietate mare de potențiale impacturi directe sau indirecte, în baza următoarelor categorii, care ar putea fi afectate major:

- forța de muncă;
- nivelul prețurilor;
- dezvoltarea tehnologică și digitalizarea;
- fluxurile financiare și a capitalului;
- competitivitatea;
- comerțul intern și extern;
- inovația;
- cercetarea și dezvoltarea :
- drepturile la proprietate și intelectuale;
- învățământul și sistemul de învățământ;
- accesul la servicii publice;
- regiunile geografice;
- fraudă, crimă, terorismul și securitatea;
- alte categorii de impact relevante.

Se descriu alte impacturi asupra sectorului privat majore conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major;

- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categoriile de impact,

- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte, după caz.

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi asupra sectorului privat, se explică motivul.

4.4. Impactul social

Se descriu grupurile de cetățeni care ar putea fi afectați semnificativ, pozitiv sau negativ, după următoarele categorii: vârstă, regiune, venit, gen, dezabilitate, categorii de consumatori, domeniu de activitate sau ocupare/muncă, alte caracteristici, după caz.

Efectele semnificative asupra grupurilor de cetățeni identifică în baza următoarelor criterii:

- ponderea cetățenilor care ar putea fi afectați dintr-o categoria anumită,
- sensibilitatea impactului pentru categoria anumită.

Se identifică impacturile sociale în baza următoarelor categorii, care ar putea fi afectate major:

- costuri de conformare pentru cetățeni, estimate similar ca în cazul impacturilor asupra sectorului privat;

- gradul de ocupare a forței de muncă;

- nivelul de salarizare;

- sănătatea și securitatea în muncă;

- nivelul sărăciei;

- accesul la servicii sociale, educaționale și culturale, inclusiv posibilitățile de îmbunătățire a rețelei de servicii;

- consumatori;
- nivelul prețurilor;
- dezvoltarea tehnologică și digitalizarea;
- inovația;
- cercetarea și dezvoltarea;
- drepturile la proprietate și intelectuale;
- sănătatea și sistemul de sănătate;
- învățământului și sistemului de învățământ;
- protecția și asigurarea socială și medicală;
- condițiile de muncă;
- cultura;
- incluziunea socială;
- regiunile geografice;
- securitatea și siguranța alimentară;
- fraudă, crima, terorismul și securitatea;
- alte categorii de impact relevante.

Se descriu impacturile sociale majore conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major;

- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categorii,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Republica Moldova face parte, după caz.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile sociale, se explică motivul.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Se descrie impactul asupra datelor cu caracter personal, în cazul în care opțiunea preferată sau opțiunile alternative conțin prevederi cu privire la modificarea, completarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal, conform următorului format:

- se indică scopurile prelucrării datelor cu caracter personal, categoriile de date cu caracter personal vizate, domeniul de aplicare a eventualelor restricții introduse;
- se descriu garanțiile pentru a preveni abuzurile, accesul ilegal sau transferul ilegal al datelor cu caracter personal;
- se indică potențialii operatori, perioadele de stocare a datelor cu caracter personal, precum și garanțiile aplicabile, având în vedere natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării datelor cu caracter personal;
- se evidențiază potențialele riscuri pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate;
- se descrie categoria și numărul aproximativ de persoane datele personale ale cărora ar putea fi afectate;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile asupra datelor cu caracter personal, se explică motivul.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Sunt analizate impacturile majore de gen, fiind evidențiat modul în care noile prevederi pot influența semnificativ, în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen, precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale, conform următorului format:

- menționarea prevederilor/acțiunilor din opțiune care ar putea afecta semnificativ diferențiat persoanele după gen, cu descrierea categoriilor care ar putea fi afectate inclusiv, dacă e cazul, după vârstă, regiune, nivelul de venit, ocupație etc.;
- determinarea numărului persoanelor după gen din categoriile identificate și ponderea celor care ar putea fi afectate diferențiat;
- descrierea situației curente cu privire la echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate;
- estimarea impactului de gen, manifestată prin schimbări în situația cu echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate, prin perpetuarea, diminuarea sau creșterea acestora;
- mențiuni despre măsura în care soluțiile de atenuare a impacturilor negative de echitate și egalitate de gen au fost incluse în opțiunea propusă.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care diferite genuri sunt afectate diferit,
- măsura în care se schimbă situația existentă de echitate și egalitate de gen în domeniile de intervenție,
- devierile de la cerințele stabilite prin acorduri internaționale la care Moldova face parte.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile asupra echității și egalității de gen, se explică motivul.

4.5. Impactul asupra mediului

Sunt luate în considerare o varietate mare de potențiale impacturi directe sau indirecte asupra mediului și se identifică impacturile majore în baza următoarelor categorii:

- utilizarea resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile;
- emisiile de gaze cu efect de seră;
- poluarea și deșeurile;
- biodiversitatea și conservarea ecosistemelor;
- impactul asupra comunităților umane;
- economia circulară și reciclarea;
- consumul de energie, eficiența și performanța energetică;
- alte aspecte de mediu.

Se descriu impacturile asupra mediului conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ și pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică una din categorii,
- reversibilitatea impacturilor,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Moldova face parte,
- gradul de schimbare a probabilității și magnitudinii riscurilor de mediu.

În cazul în care nu au fost analizate impacturile de mediu, se explică motivul.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Se descriu alte impacturi, considerate majore, care nu au fost analizate în secțiunile anterioare, conform următorului format:

- descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ și pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major;
- modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil.

Impacturile majore se identifică în baza următoarelor criterii:

- măsura în care se modifică situația existentă legată de impactul examinat,
- devierile de la restricțiile și/sau limitările stabilite prin acorduri internaționale la care Moldova face parte.

În cazul în care nu au fost analizate alte impacturi, se explică motivul.

Concluziile în baza analizei impacturilor

Analiza impacturilor, prevăzute în compartimentul 4, se finalizează cu concluzii despre necesitatea/oportunitatea sau lipsa necesității/oportunității intervenției statului în vederea soluționării unor probleme și identificării celei mai bune soluții pentru probleme. Concluziile sunt formulate conform următoarelor criterii:

- măsura în care opțiunea preferată ar putea atinge obiectivele urmărite, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz;
- măsura în care opțiunea preferată ar putea genera beneficii care justifică costurile care ar putea fi cauzate, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz;

- măsura în care opțiunea preferată ar asigura cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați.

Pentru prevederile actelor normative care sunt prevăzute expres în actul juridic al UE se expun concluziile pentru cel puțin ultimul criteriu.

Compartimentele 5-9 se completează conform anexei nr. 1 din la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative prin includerea, adițională a următoarelor informații:

- la compartimentul “6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ”, suplimentar se explică succint cum s-a organizat consultarea adecvată a părților interesate majore. Procesul de consultare trebuie să fie eficient pentru cei consultați, relevant problemei examinate, folosind metode potrivite pentru fiecare grup interesat major și oferind reacția la comentarii și propuneri.

Este obligatorie expunerea poziției reprezentanților din fiecare grup de interese major. Se indică separat consultările efectuate pe marginea analizei impactului de reglementare.

- la compartimentul “9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ” se face referință la costurile necesare pentru reforme și conformare identificate la analiza impacturilor și stabilindu-se indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea și evaluarea opțiunii recomandate.

Anexa nr. 2 la Metodologie

Formularul notei de fundamentare

Nota de fundamentare la proiectul

denumirea proiectului actului normativ sau mențiunea despre domeniul de intervenție sau obiectivele acesteia

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
--

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Informația despre părțile interesate, afectate și care participă la apariția problemei:

Descrierea problemei/problemelor, precum și cum a evoluat și cum va evolua în viitor fără o intervenție:

Principalele cauze care duc la apariția problemei/problemelor:

Documentele de politici și cadrul juridic relevant:

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele generale legate de probleme:

Obiectivele specifice legate de cauzele problemelor:

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi cu impact potențial, precum și obiectivele specifice / cauzele problemelor pe care le țintesc, evidențiind elementelor noi:

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Principalele prevederi cu impact potențial, precum și obiectivele specifice / cauzele problemelor pe care le țintesc, evidențiind elementelor noi:

În cazul în care opțiunile alternative nu au fost analizate, se explică motivul și tabelul de mai sus nu se include:

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major:

Modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă posibil:

În cazul în care aceste impacturile asupra sectorului public nu au fost analizate, se explică motivul și tabelul de mai sus nu se include:

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative:

Descrierea impacturilor, menționând dacă vor fi sub formă de costuri, economii sau venituri bugetare adiționale sau ratate:

Modalitate prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii acestora, dacă posibil:

După caz, menționarea surselor de finanțare a costurilor:

Fișa financiară (sumarul estimărilor):

Indicatori	Mii lei			
	Anul curent: _____	Următorii 3 ani, conform Cadrului Bugetar pe Termen Mediu aprobat		
		Anul: _____	Anul: _____	Anul: _____
1	2	3	4	5
Modificări ale veniturilor bugetare (+/-), dintre care:				
1.1. bugetul de stat				
1.2. bugetul asigurărilor sociale de stat				
1.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
1.4. bugetele locale				
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare (+/-), dintre care:				
2.1. bugetul de stat, total				
a) cheltuieli de personal				
b) bunuri și servicii				
2.2. bugetul asigurărilor sociale de stat, total dintre care:				

a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
2.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală, total dintre care: a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
2.4. bugetele locale, total dintre care: a) cheltuieli de personal b) bunuri și servicii				
3. Impact financiar (+/-), dintre care:				
3.1. bugetul de stat				
3.2. bugetul asigurărilor sociale de stat				
3.3. fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală				
3.4. bugete locale				
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare sau, după caz, reducerea veniturilor				
4.1. Redistribuirii de alocații				
4.2. Asistență externă (cu menționarea formei asistenței)				
4.3. Altele				
5. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare 5.1. 5.2.				
6. Alte informații relevante				

În cazul în care impacturile financiare nu au fost analizate, se explică motivul și tabelul de mai sus nu se include:

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.3.1. Costurile de conformare

Descrierea succintă a costurilor de conformare sub formă de plăți și mențiunea dacă se introduc ca noi sau se schimbă valoarea celor existente:

Descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența achitării plăților:

Mărimea fiecărei plăți noi sau mărimea schimbărilor în fiecare plată existentă:

Numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestora:
Frecvența plăților per entitate/persoană (numărul de plăți pe an sau la câți ani se face o plată) și determinarea numărului total aproximativ de plăți care vor fi efectuate anual:
Estimarea costurilor de conformare anuale legate de plăți (mărimea plăților noi sau mărimea schimbării plăților existente înmulțite la numărul total de plăți efectuate anual). În cazul în care se propune micșorarea valorii plăților sau eliminarea plăților, se estimează economiile de la scutirea de plăți:

Descrierea succintă a cerințelor propuse, care urmează să cauzeze costuri de conformare substanțiale:
Descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor:
Descrierea costurilor de conformare substanțiale:
Valoarea costurilor de conformare substanțiale pentru entitatea/persoana tipică pentru fiecare categorie de entități/persoane, dacă e cazul:
Numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență, după categoria acestor și numărul entităților/persoanelor din fiecare categorie, care urmează să suporte costurile respective:
Estimarea costurilor de conformare substanțiale anuale. În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele:

Descrierea succintă a cerințelor care urmează să cauzeze costuri de conformare administrative:
Descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor:
Descrierea efortului mediu de om-ore din partea personalului necesare pentru conformarea cu cerințele propuse și indicarea costului per om-oră:
Descrierea cheltuielilor legate de conformarea cu cerințele propuse, cu excepția remunerației efortului de om-ore menționat mai sus și prezentarea valorii medii/aproximative pentru fiecare din aceste cheltuieli:
Numărul entităților/persoanelor care cad sub incidență:

Frecvența conformării cu cerințele de oferire a informațiilor și verificare a conformării cu anumite cerințe (numărul pe an sau la câți ani se face) și determinarea numărului aproximativ anual, ținând cont de cei care urmează să se conformeze:

Estimarea costurilor de conformare administrative. În cazul în care se propun excluderea sau reducerea unor cerințe, se estimează valoarea economiilor de care vor beneficia entitățile/persoanele:

În cazul în care costurile de conformare nu au fost analizate, se explică motivul și tabele de mai sus nu se includ:

4.3.2. Impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari

Descrierea categoriilor de întreprinderi care cad sub incidența cerințelor:

Determinarea ponderii și numărului întreprinderilor active, precum și a numărului mediu de angajați și, dacă posibil, valorii medii a veniturilor anuale, conform următoarelor categorii de întreprinderi, după cum sunt definite în legislație: micro, mici, medii, mari:

Estimarea costurilor medii anuale de conformare care vor fi cauzate pe întreprindere, după mărimea acestora sau mențiunea că acestea vor fi la fel indiferent de mărime:

Estimarea costurilor totale anuale de conformare pentru fiecare categorie de întreprinderi (micro, mici, medii, mari), dacă e cazul:

Estimarea costurilor de conformare pe angajat și, dacă posibil, pe o unitate de venit anual:

Estimarea în ce măsură cerințele propuse vor face imposibilă activitatea unor categorii de întreprinderi, conform mărimii acestora, sau a unei ponderi mari de întreprinderi din aceste categorii:

Se menționează ce potențialele soluții de atenuare a impacturilor negative și disproporționale au fost incluse în opțiunea propusă:

În cazul în care impacturile asupra IMM-urilor nu au fost analizate, se explică motivul și tabele de mai sus nu se includ:

4.3.3. Impacturile asupra concurenței

Identificarea categoriilor de impact asupra concurenței	Selectarea categoriilor prevăzute de opțiuni (da/nu)
Impacturi legate de limitarea numărului sau categoriilor de întreprinderi, dacă prevederile actului normativ:	
--- Acordă “drepturi exclusive” unor întreprinderi de a furniza bunuri sau servicii	
--- Stabilește un regim de licențiere, autorizare ca cerință de funcționare	
--- Limitează în alte moduri capacitatea anumitor tipuri de întreprinderi de a furniza un bun sau un serviciu	
--- Crește în mod semnificativ costurile intrării sau ieșirii de pe piață (din activitate) pentru întreprinderi	
--- Creează bariere geografice în calea capacității întreprinderilor de a furniza bunuri sau servicii sau de a investi capital	
Impacturi legate de limitarea capacității întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:	
--- Limitează capacitatea întreprinderilor de a stabili prețurile pentru bunurile sau serviciile lor	
--- Limitează libertatea întreprinderilor de a-și promova sau de a-și comercializa bunurile sau serviciile	
--- Stabilește standarde de calitate și cerințe față de produse care oferă un avantaj pentru unele întreprinderi față de altele, care sunt peste nivelul pe care unii clienți bine informați l-ar alege	
--- Crește în mod semnificativ costurile de producție pentru unele întreprinderi în raport cu altele	
Impacturi legate de reducerea motivației întreprinderilor de a concura, dacă prevederile actului normativ:	
--- Creează un regim de auto-reglementare sau de co-reglementare, care riscă să ducă la acțiuni de coordonare sau crearea de bariere ridicate de intrare pe piață (în activitatea economică) de către asociațiile sectoriale	
--- Solicită sau încurajează publicarea de informații privind nivelurile de producție, prețurile, vânzările sau structurile de cost ale întreprinderilor, care ar putea permite un control mai bun din partea cartelurilor și ar permite pedepsirea membrilor cartelurilor în cazul în care oferă consumatorilor condiții mai bune decât cele convenite	
--- Scutește activitatea unui anumit sector economic sau a unui anumit grup de întreprinderi de la aplicarea legislației generale în materie de concurență	
Impacturi legate de limitarea alegerii și a informației disponibile pentru clienți, dacă prevederile actului normativ:	
--- Limitează capacitatea consumatorilor de a decide de la ce întreprindere să cumpere	
--- Reduce mobilitatea consumatorilor între întreprinderile care furnizează bunuri sau servicii prin creșterea costurilor de schimbare a întreprinderilor	

--- Permite întreprinderilor să deruteze clienții cu informații înșelătoare, neclare sau schimbătoare, care îi împiedică să facă cumpărături în mod eficient	
--	--

Descrierea prevederilor care se încadrează în categoriile de impact asupra concurenței, fiind menționat dacă impactul va fi unul pozitiv sau negativ asupra concurenței:
Descrierea categoriilor de entități/persoane care cad sub incidența cerințelor:
Determinarea numărului întreprinderilor active, precum și a numărului angajaților și, dacă posibil, valorii veniturilor anuale acestor întreprinderi, precum și determinarea ponderii întreprinderilor care nu sunt conforme la moment cu prevederile propuse:
Concluzii cu privire la impactul asupra concurenței, dacă posibil și indicarea mărimii efectului potențial asupra prețurilor produselor din activitatea economică afectată:

În cazul în care impacturile asupra concurenței nu au fost analizate, se explică motivul și tabele de mai sus nu se includ:

4.3.4. Alte impacturi asupra sectorului privat

Identificarea categoriei de impact, altele decât cele prevăzute în secțiunile anterioare	Selectarea categoriilor care vor fi afectate major (da/nu)
Forța de muncă	
Nivelul prețurilor	
Dezvoltarea tehnologică și digitalizarea	
Fluxurile financiare și a capitalului	
Competitivitatea	
Comerțul intern și extern	
Inovația	
Cercetarea și dezvoltarea	
Drepturile la proprietate și intelectuale	
Învățământul și sistemul de învățământ	
Accesul la servicii publice	
Regiunile geografice	
Frauda, crima, terorismul și securitatea	
Alte categorii de impact relevante	

Descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major:

Modalitatea prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil:

În cazul în care alte impacturi asupra sectorului privat nu au fost analizate, se explică motivul și tabele de mai sus nu se includ:

4.4. Impactul social

Descrierea grupurilor de cetățeni care ar putea fi afectați semnificativ, pozitiv sau negativ:

Identificarea categoriilor de impact social	Selectarea categoriilor care vor fi afectate major (da/nu)
Costuri de conformare pentru cetățeni, estimate similar ca în cazul impacturilor asupra sectorului privat	
Gradul de ocupare a forței de muncă	
Nivelul de salarizare	
Sănătatea și securitatea în muncă	
Nivelul sărăciei	
Accesul la servicii sociale, educaționale și culturale, inclusiv posibilitățile de îmbunătățire a rețelei de servicii	
Consumatori	
Nivelul prețurilor	
Dezvoltarea tehnologică și digitalizarea	
Inovația	
Cercetarea și dezvoltarea	
Drepturile la proprietate și intelectuale	
Sănătatea și sistemul de sănătate	
Învățământului și sistemului de învățământ	
Protecția și asigurarea socială și medicală	
Condițiile de muncă	
Cultura	
Incluziunea socială	
Regiunile geografice	
Securitatea și siguranța alimentară	
Frauda, crima, terorismul și securitatea	
Alte categorii de impact relevante	

Descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt și motivul din care impactul este considerat major:

Modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil:

În cazul în care impacturile sociale nu au fost analizate, se explică motivul și tabele de mai sus nu se includ:

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Se indică scopurile prelucrării datelor cu caracter personal, categoriile de date cu caracter personal vizate, domeniul de aplicare a eventualelor restricții introduse:

Se descriu garanțiile pentru a preveni abuzurile, accesul ilegal sau transferul ilegal al datelor cu caracter personal:

Se indică potențialii operatori, perioadele de stocare a datelor cu caracter personal, precum și garanțiile aplicabile:

Se evidențiază potențialele riscuri pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate:

Se descrie categoria și numărul aproximativ de persoane datele personale ale cărora ar putea fi afectate:

Modalitate prin care vor fi cauzate impacturile și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil:

În cazul în care impacturile asupra datelor cu caracter personal nu au fost analizate, se explică motivul și tabelul de mai sus nu se include:

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Menționarea prevederilor/acțiunilor din opțiune care ar putea afecta semnificativ diferențiat persoanele după gen, cu descrierea categoriilor care ar putea fi afectate:

Determinarea numărului persoanelor după gen din categoriile identificate și ponderea celor care ar putea fi afectate diferențiat:

Descrierea situației curente cu privire la echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate:

Estimarea impactului de gen, manifestată prin schimbări în situația cu echitatea și egalitatea de gen în cadrul categoriilor identificate, prin perpetuarea, diminuarea sau creșterea acestora:

Mențiuni despre măsura în care soluțiile de atenuare a impacturilor negative de echitate și egalitate de gen au fost incluse în opțiunea propusă:

În cazul în care impacturile asupra echității și egalității de gen nu au fost analizate, se explică motivul și tabelul de mai sus nu se include:

4.5. Impactul asupra mediului

Identificarea categoriilor de impact asupra mediului	Selectarea categoriilor afectate major (da/nu)
Utilizarea resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile	
Emisiile de gaze cu efect de seră	
Poluarea și deșeurile	
Biodiversitatea și conservarea ecosistemelor	
Impactul asupra comunităților umane	
Economia circulară și reciclarea	
Consumul de energie, eficiența și performanța energetică	
Alte aspecte de mediu	

Descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ, pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major:

Modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil:

În cazul în care impacturile asupra mediului nu au fost analizate, se explică motivul și tabelele de mai sus nu se includ:

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Descrierea categoriilor de impact, menționând dacă vor fi afectate pozitiv sau negativ și pe termen lung sau scurt, fiind expus motivul din care impactul este considerat major:

Modalitate prin care vor fi cauzate impacturile după categoriile de impact și estimarea magnitudinii impacturilor, dacă posibil:

Concluziile în baza analizei impacturilor

Măsura în care opțiunea preferată ar putea atinge obiectivele urmărite, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz:

Măsura în care opțiunea preferată ar putea genera beneficii care justifică costurile care ar putea fi cauzate, inclusiv în comparație cu opțiunile alternative, după caz:

Măsura în care opțiunea preferată ar asigura cel mai mic nivel posibil al costurilor pentru cei afectați:

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

7. Concluziile expertizelor

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ